



Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Et alternativt europæisk samarbejde : Debat om demokrati

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1996

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Et alternativt europæisk samarbejde



Debat om demokrati

Indhold

Forord	3
Visionen	4
Forudsætningerne	4
Grundlaget	5
Grundidé og hovedprincipper	8
Europæisk Forum	9
Grafisk illustration	10
Forums sekretariat	13
Departementerne	13
Forligsinstitution	13
Finansiering	14
Grafisk illustration	15
Replik af Ebbe Kløvedal Reich	16

Et alternativt europæisk samarbejde

Af: JuniBevægelsens demokratigruppe

Udgivet af: JuniBevægelsen, Skindergade 29,1, 1159 K,

tlf: 3393-0046, fax: 3393-3067

Tryk: Notat Grafisk

ISBN: 87-985352-6-9

København 1996

Forord

Nu sidder du med denne lille pjece i hånden og skal i gang med at læse en tekst om "Et alternativt europæisk samarbejde", som sikkert får dig til at undre dig og spørge, hvad meningen egentlig er. Derfor skal du have et par forklarende ord med om teksten, inden du begynder at læse.

Som titlen jo siger, har vi forsøgt os i den svære kunst at forestille os et europæisk samarbejde, der er et egentligt alternativ til Den europæiske Union (EU). Det vil sige en utopi - en forestilling om en måde at samarbejde på, som ikke er realiseret, men er en fremtidig mulighed, og hvis ideelle indhold består i de demokratiske principper for måden at samarbejde på. Vi ved godt, at det er et ambitiøst projekt, som nogle nok vil ryste på hovedet eller grine ad eller stemple som rene luftkasteller.

Vi vover ikke desto mindre pelsen. For vi mener, at forudsætningen for, at debatten om og kampen for en ny, bedre europæisk virkelighed for alvor kan komme til at flytte sig, er at nogen gider spille ud med en utopi, der sætter et nyt mål og mærker en anden, mulig vej af. Det siger vel sig selv, at så kort teksten er, rummer den ikke en fuldt færdig og indtil detaljen gennemtænkt utopi.

Alternativet er resultatet af et studie- og gruppearbejde i JuniBevægelsens Demokratigruppe, som på grundlag af et ideoplæg fra Helge Rørtoft-Madsen fremlagde en skitse til et alternativ på et demokratiseminar i JuniBevægelsen i foråret 1995. Derefter er alternativet blevet konkretiseret og debatteret, så det nu foreligger som denne tekst, der er udarbejdet af: Dorte Valentin Sørensen, Leif Jensen, Kai Lemberg, Charlotte Ryø, Ellen og Johs. Mørk Pedersen og Ulla og Helge Rørtoft-Madsen.

Den, der vil fordybe sig mere i baggrunden for og demokratiopfattelsen bag dette alternativudspil, kan vi henvise til at læse i vores bog "DEMOKRATI - i Danmark, i Norden, i Europa", som udkommer efteråret 1996.

JuniBevægelsens demokratigruppe, september 1996

Visionen

Tiden er inde til at tænke nyt og anderledes om Europa. JuniBevægelsens demokratigruppe præsenterer derfor denne skitse til en model for „Et nyt europæisk samarbejde på demokratiske vilkår“. Skitsen er et udspil til en fornyende, principiel debat om den europæiske fremtid, vi ønsker efter EU.

Vi skitserer kun modellens grundide, hovedprincipper og institutioner i store træk. Men vi mener, at vi er nået frem til en helhedsforestilling, som kan præsenteres. Og det er netop som helhedsforestilling, vi ønsker modellen bedømt og debatteret.

VISIONEN

Modsat den føderalistiske vision om en europæiske superstat ser vi et kommende Europa som:

- et aleuropæisk rum, inden for hvilket lande slutter sig sammen i afgrænsede samarbejdssfærer for at løse fælles problemer. Som skyformationer, der bevæger sig og ændrer form og størrelse og udseende, ændrer samarbejdssfærene sig i det aleuropæiske rum sammen med historiens virkelighed og muligheder. Samarbejdet i det aleuropæiske rum er baseret på folkenes vilje, og den politiske form er demokratisk i det store som i det små.

Forudsætningerne

Et af de væsentligste punkter i kritikken af EF/EU har været manglen på elementært demokratisk indhold i EF/EU-konstruktionen. Netop dette punkt har i Danmark spillet en central rolle i den politiske debat om EF/EU i forbindelse med folkeafstemningerne.

Nu tyder meget på, at det danske nej den 2. juni 1992 er blevet impulsen til, at demokrati-temaet kommer på EU's dagsorden på regeringskonferencen i 1996. I forlængelse deraf kan demokrati blive et nøgletema i forbindelse med de folkeafstemninger, der må komme i kølvandet af regeringskonferencen.

I unionsmodstanden er behovet for at kunne anvise et reelt alternativ til EU-modellen blevet mere og mere påtrængende. Og der er vel at mærke behov for et alternativ, der bryder med EU som superstatsopbygning, uden dog at være et forsvar for national selvtilstrækkelighed.

Dertil kommer behovet for en ny europæisk samarbejdsmodel efter Murens fald og de øst- og centraleuropæiske landes selvstændighed, Tysklands genforening og Sovjetunionens opløsning. De vigtigste mål for en sådan samarbejdsmodel må være, at den skal imødegå nye blokdannelser, europæisk spaltning mellem øst-vest og mellem nord-syd. Man skal undgå stormagtsdominans, og samarbejdet skal være en støtte for de nye selvstændige lande i deres ønske om stabilitet, politisk demokrati og sikkerhed.

Endelig er det en forudsætning for udviklingen af vores model, at der er fælles europæiske problemer, som må løses i et samarbejde mellem nogle, mange eller alle europæiske lande. Her tænker vi først og fremmest på de grænseoverskridende problemer, som ikke lader sig løse udelukkende ved en national eller regional indsats. Miljøproblemer f.eks. for at nævne et akut og tungtvejende problem.

Og til den slags problemer hører også de, som EF/EU selv har været med til at skabe - især på grund af det indre marked - og som nu er så omfattende, at der må et tværnationalt samarbejde med andre mål end EF/EU's til for at løse dem.

Lad os som eksempler på den type problemer nævne: miljøproblemet, sølvæppeproblemet, EU's europæiske dominans i sikkerheds- og forsvarssammenhæng, EU's udhuling af det nationale demokratis folkelige og politiske grundlag, den tiltagende bureaukratisering, varernes standardisering og kvalitetsforringelse, tiltagende social ulighed og forringelse af den almene livskvalitet.

Grundlaget

Vores model tager udgangspunkt i de to hovedbegreber: Demokrati og samarbejde.

Den er grundliggende et opgør med den føderalistiske superstatsidé, som vi ikke mener kan udvikles til et sandt demokrati, sådan som f.eks. Føderalistklubben mener.

I et reelt samarbejde beslutter to eller flere selvstændige lande sig for, hvad de vil samarbejde om og hvilke betingelser, de vil samarbejde på. Det er altså ikke en forudsætning, at alle europæiske lande kan eller skal samarbejde om det samme og på ens vilkår. Og idet landene er selvstændige, overdrager de ikke politisk suverænitet til nogen overstatslig myndighed - men de udfolder samarbejdet som en koordinering af, hvad de i fællesskab og hver for sig har besluttet at ville gøre efter gensidigt anerkendte mål og principper. Det nye europæiske samarbejde efter vores model er ikke blot formelt, men reelt mellemstatsligt fundet.

Hvad begrebet demokrati angår, er der to planer i vores model:

1. Demokrati på nationalt niveau
2. Demokrati på europæisk niveau

Vi ønsker landenes nationale demokrati bevaret og den politiske magt fastholdt hos landenes folk og folkevalgte repræsentanter. Desuden vil vi, at samarbejdet på det europæiske plan skal foregå efter det politiske demokratis grundprincipper om folkenes ret til at bestemme og have kontrol med den politiske magtudøvelse.

Både på det nationale og på det europæiske plan skal det altså gælde:

- at folkeviljen er den højeste politiske instans,
- at borgerne vælger deres repræsentanter til de politiske organer ved frie og direkte valg,
- at borgerne har ret til og reel mulighed for fuld indsigt i de politiske beslutningsprocesser
- at borgerne kan drage politikere og administrative myndigheder til ansvar, og
- at livsnerven i demokratiet er borgernes politiske engagement på grundlag af en fri, offentlig og oplyst debat.

Vores syn på demokratiet i europæisk sammenhæng er det historiske og realistiske, at demokratiet i Europa er vokset frem inden for landenes national-politiske ramme. Inden for den ramme har landenes borgere som folk gjort deres historiske og nutidige erfaringer med demokratiets ide, muligheder og vilkår. I kraft af denne historiske erfaring er demokratiet - omend ikke med samme styrke i alle europæiske lande - udtryk for folkenes politiske selvforståelse og frihedsbestræbelse: at friheden består i ansvaret for og retten til at bestemme de samfundsmæssige livsvilkår. Ud fra det grundsyn mener vi, at folkenes og borgernes forankring i et reelt fungerende nationalt demokrati er forudsætningen for et demokratisk samarbejde mellem landene på europæisk plan.

I vores måde at opbygge et europæisk samarbejde på vil vi sikre, at borgernes muligheder for at gøre sig gældende politisk og for at udøve demokratisk kontrol ikke undermineres, som tilfældet er i EU. Det sikrer vi bl.a. ved at afvise et politisk system som EU's, hvor den lovgivende, udøvende og dømmende magt er blandet sammen. Og hvor magten yderligere er gjort uigennemskuelig og utilnærmelig for borgerne på grund af mangel på elementær offentlighed omkring de politiske beslutningsprocesser.

Vores model er tænkt som en i bund og grund anderledes måde at skabe en europæisk, politisk sammenhæng på. Den er et virkeligt alternativ med et andet mål og en anden struktur end Unionens.

Den altafgørende forskel mellem vores model for et europæisk samarbejde og Unionens er, at i vores model fører samarbejdet ikke til en integration af de europæiske landes politiske og administrative systemer på et overstatsligt niveau.

Udgangspunktet er, at vi siger fra over for den politiske proces, der styrer Unionens retning og opbygning: hvor der sker en integration i kraft af enten traktatfastsat eller ad hoc-gennemført overførsel af politisk suverænitet og dermed lovgivningskompetence fra medlemslandene til EU's overstatslige institutioner.

På grundlag af den overførte lovgivningskompetence har EU muligheden for at udvikle den såkaldte fællesskabsret med love, der har forrang for nationale love inklusive grundlove. Og på den måde gennemfører EU en stadig dybere og bredere harmo-

nisering af love og regler henover landegrænserne - og fungerer således reelt som en stat over staterne.

Idet vi helt principielt afviser ideen om fællesskabsretten som styrings- og magtinstrument i et europæisk samarbejde, indfører vi i stedet princippet om, at det nye europæiske samarbejde foregår ved, at lande kan indgå internationale aftaler.

Grundidé og hovedprincipper

På baggrund af kritiken af EU-konstruktionen og visionen om et nyt europæisk samarbejde på demokratiske vilkår kan vi skitsere grundideen til en model for samarbejdet således.

Det skal:

- være et aleuropæisk forum, inden for hvilket lande kan samarbejde på mellemstatslig basis og demokratiske vilkår,
- give mulighed for borgerne for at udøve reel demokratisk indflydelse på og kontrol med samarbejdets mål, indhold og betingelser og
- forebygge europæisk spaltning, sikre fredeligt samarbejde og forbedre livskvaliteten for samfundene, borgerne og naturen.

På baggrund af denne grundide skal et nyt europæisk samarbejde udfoldes efter følgende hovedprincipper:

1. Alle europæiske lande, der i praksis lever op til den demokratiske styreform og til FN's konventioner om de universelle menneskerettigheder, har ret til at deltage i Det europæiske Samarbejde.
2. Lande, som deltager i Det europæiske Samarbejde, forpligter sig til at lade internationale aftaler debattere i Det europæiske Forum.
3. Det europæiske Samarbejde har som mål at skabe politisk dialog mellem europæiske lande.
4. Den politiske dialog har som formål at afklare behov for oprettelse af konkrete samarbejdsaftaler.
5. Borgerne medvirker i Det europæiske Samarbejde gennem deres folkevalgte repræsentanter, der er valgt ved frie,

- direkte valg.
6. De folkevalgte repræsentanter handler i ansvar overfor deres befolkninger.
 7. Alle lande uanset størrelse har lige mange folkevalgte repræsentanter.
 8. Samarbejdet foregår i alle henseender og i alle instanser i fuld offentlighed.

Institutionerne

Europæisk Forum (Forum)
Departementerne
Forlignsinstitutionen

Europæisk Forum

● Der oprettes et samarbejdsorgan og forhandlingsforum (Forum).

Det er Forums formål at udveksle og udvikle ideer til aftaleområder og forhandle forslag til konkrete aftaler og deklarationer.

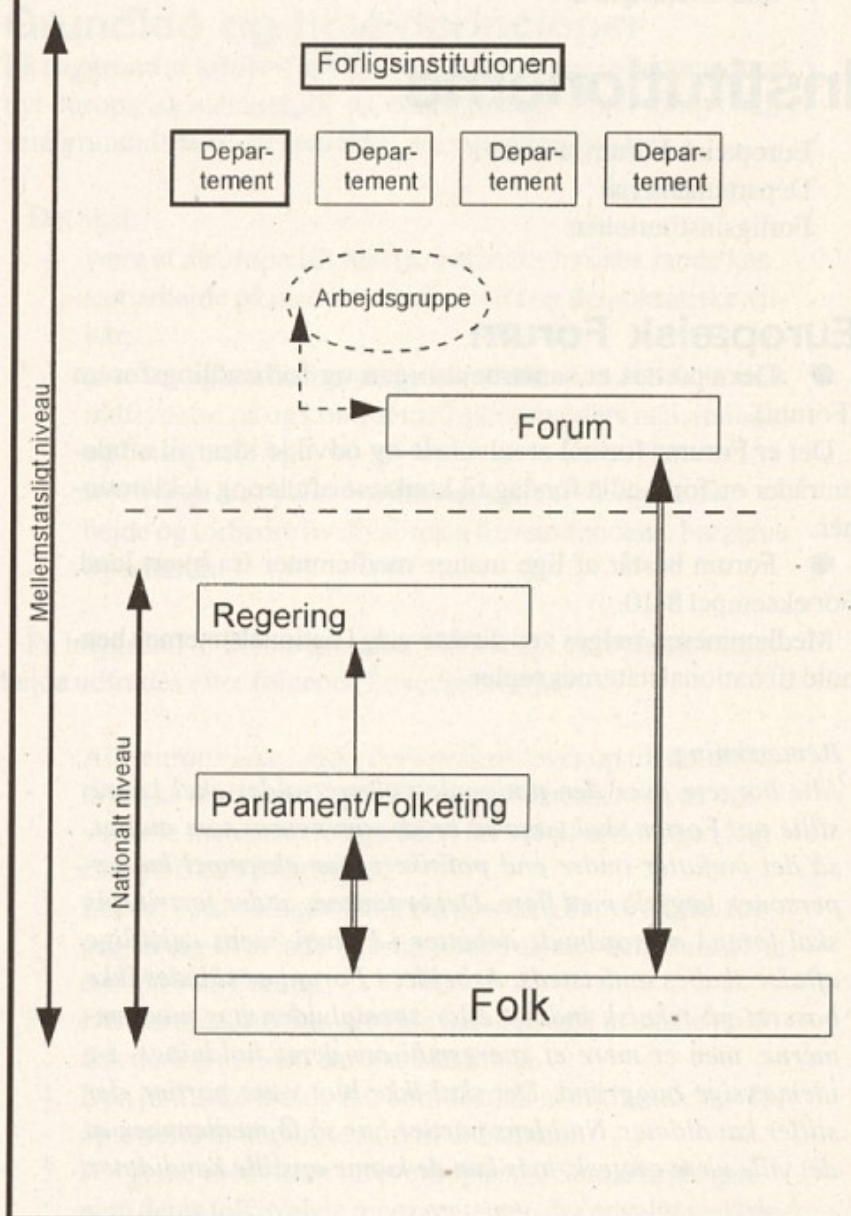
● Forum består af lige mange medlemmer fra hvert land. For eksempel 8-10.

Medlemmerne vælges ved direkte valg i nationalstaterne i henhold til nationalstaternes regler.

Bemærkning

Alle borgere over den nationale valgsretsalder skal kunne stille op. Forum skal være så bredt sammensat som muligt, så det omfatter andre end politikere, for eksempel kulturpersoner, lægfolk med flere. Det er tanken, at der fortrinsvis skal foregå overordnede debatter i Forum, mens egentlige aftaler skabes andetsteds. Arbejdet i Forum er således ikke baseret på teknisk indsigt eller specialviden hos medlemmerne, men er mere et spørgsmål om deres holdnings- og idemæssige baggrund. Det skal ikke blot være partier, der stiller kandidater. Nutidens partier har så få medlemmer, at det ville være grotesk, hvis kun de kunne opstille kandidater.

Demokratiet i Det europæiske Samarbejde



Også NGO'er, bevægelser og enkeltpersoner skal kunne stille op. Alle skal naturligvis præsentere et valggrundlag.

Medlemmer af Forum vælges for en 4-årig periode.

Et medlem af Forum kan ikke samtidig være medlem af det nationale parlament.

Bemærkning

Selvom dette måske er et internt anliggende i de enkelte lande, er det vigtigt for at styrke demokratiet, at dobbeltjob undgås.

● Samarbejdsformen mellem Forums medlemmer og de nationale instanser fastlægges nationalt.

De lande, der deltager i Det Europæiske Samarbejde forpligter sig til ikke at indgå internationale aftaler, før de har været debatteret i Forum.

Som frie, suveræne stater har alle lande ret til at indgå aftaler indbyrdes, men dette kan ikke ske før indholdet har været lagt frem i Forum i henhold til princippet om offentlighed.

● På områderne udenrigs- og sikkerhedspolitik, forsvar og militær kan der kun foregå drøftelser. Der kan hverken udarbejdes eller forhandles aftaler på disse områder i Forum.

Bemærkning

Det anses for mest hensigtsmæssigt, at udenrigs- og sikkerhedspolitik enten føres nationalt, i OSCE eller i FN. Det er her af væsentlig betydning, at alle Europas lande er med i OSCE, og at FN behandler disse emner globalt.

Det Europæiske Samarbejde skal signalere, at samarbejdet har fredelig sameksistens og positive aftaler som mål, og at det ikke stiler mod at opbygge en supermagt eller at afgrænse sig mod den øvrige verden

Det er essensen af denne bestemmelse, at eksisterende samarbejds- og debatfora ikke skal svækkes ved, at der opbygges tilsvarende institutioner i Det Europæiske Samarbejdes regi. Ud over de allerede omtalte kan nævnes Europarådet, ILO, ISO og FNs miljøagentur.

Samarbejdet i Nordisk Råd kan fremhæves som eksempel: Der foregår drøftelser og koordinering i det omfang de enkelte deltagerlande er villige til det, men landene er og optræder udadtil som selvstændige stater.

Af hensyn til princippet om offentlighed kan der først indledes forhandlinger om et konkret samarbejdsområde, efter at det har været på dagsordenen og er blevet drøftet i Forum.

● Forums medlemmer og de nationale parlamenter har ret til at stille forslag i Forum.

Et skriftligt forslag sendes til Forums sekretariat, som sørger for offentliggørelse og udsendelse til Forums medlemmer.

Forslaget debatteres derefter i Forum.

Når to eller flere lande ønsker at arbejde videre med forslaget, nedsættes en arbejdsgruppe. Denne kan dels bestå af Forum-medlemmer, dels suppleres med eksperter inden for emnet fra et hvilket som helst land.

Under arbejdet i arbejdsgruppen skal der være offentlig adgang til referater, og høringer kan finde sted.

Departementet for det pågældende samarbejdsområde er sekretariat for arbejdsgruppen og er ansvarlig for åbenhed om arbejdet.

Når arbejdsgruppen har udarbejdet et forslag til en aftale, lægges det til debat i Forum. I forbindelse med debatten er der adgang til fuld aktindsigt, og udkastet offentliggøres i alle medlemslande.

Eventuelt skal forslaget viderebearbejdes i arbejdsgruppen, før det endnu engang lægges frem i Forum.

Når et endeligt forslag til en aftale er udarbejdet, nedlægges arbejdsgruppen.

Derefter behandles forslaget i de implicerede nationale parlamenter.

Ingen aftale er gyldig, før den er vedtaget i det nationale parlament, og den er kun forpligtende for de lande, der har vedtaget den nationalt.

Bemærkning

Der er ikke tale om suverænitetsafgivelse, når Forum ikke kan vedtage noget. Der er altså ikke noget, der hedder over-

statslige beslutninger. Det kan være nødvendigt at give køb på sine ideer i løbet af forhandlingerne i Forum, men forhandlingsresultatet skal altid forelægges og eventuelt vedtages nationalt - altså er nationalstaterne suveræne. Regler for, hvordan beslutningsprocessen foregår nationalt, er et internt anliggende for staterne.

Hvis en aftale kan være til skade for vitale interesser i et land uden for aftalen, kan dette land indbringe sagen for forligsinstitutionen.

Forums sekretariat

Et sekretariat udarbejder dagsorden for forums møder og referater og er ansvarlig for offentliggørelse af fremsendte forslag og referater fra møderne til alle medlemslande i Det Europæiske Samarbejde.

Departementer

Der oprettes et departement for hvert samarbejdsområde.

Departementerne er serviceorganer for arbejdsgrupperne.

Departementet er ansvarlig for research og dokumentation og sørger for høring af relevante internationale organisationer og andre interessenter.

Det er departementets opgave stadig at følge, hvordan de indgåede aftaler administreres og virker.

Forligsinstitution

Der oprettes en forligsinstitution til at tage sig af tvistigheder mellem landene.

Medlemmerne skal være kvalificerede konfliktlødere.

Det skal sikres, at forligsinstitutionen er uafhængig af politiske organer både nationalt og i det europæiske samarbejde.

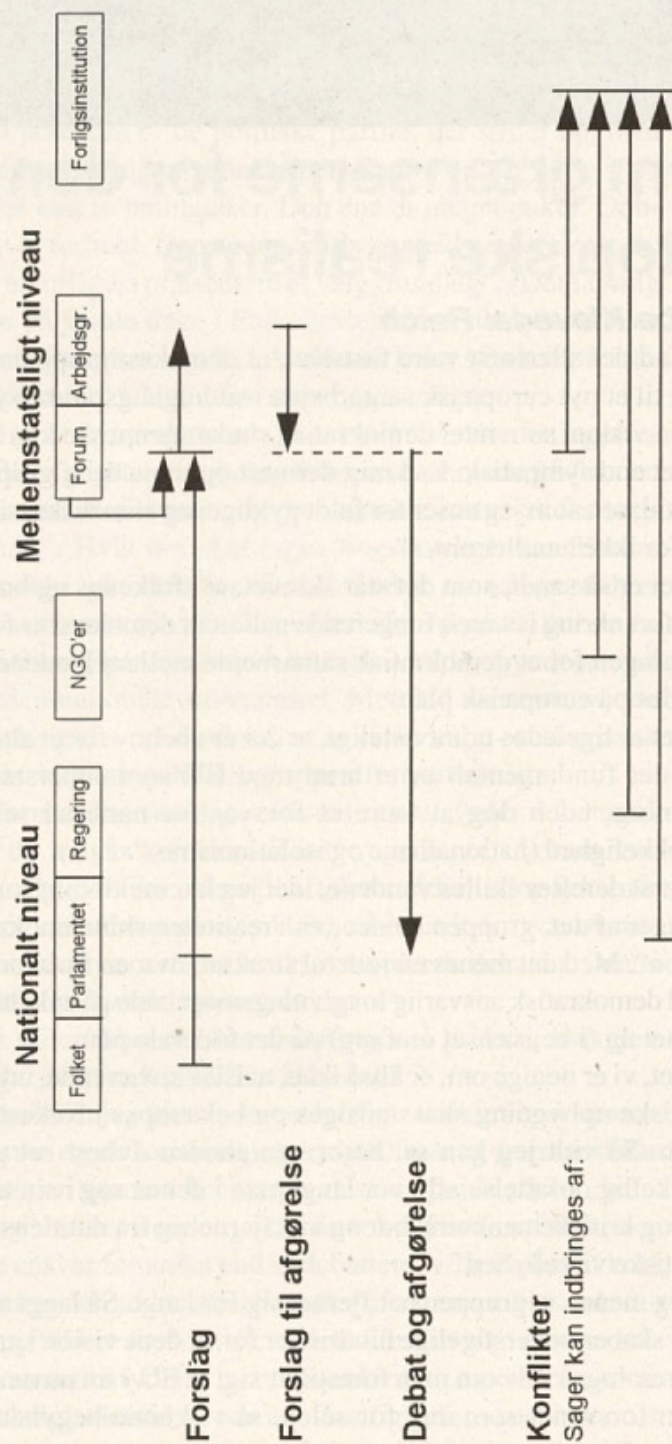
Forum, regeringer, parlamenter og NGO'er, men ikke enkeltpersoner og virksomheder kan indbringe en sag for forligsinstitutionen.

Kan forligsinstitutionen ikke bilægge striden, kan sagen indbringes for den internationale domstol i Haag.

Finansiering

Alle lande, der deltager i Det Europæiske Samarbejde, er med til at finansiere institutionerne. Hvert lands andel fastlægges for eksempel i forhold til landets befolkningstal. Budgettet behandles og vedtages årligt i Forum.

Grafisk model af "et alternativt europæisk samarbejde"



Replik

af Ebbe Kløvedahl Reich

Om grænserne for den utopiske realisme

Ebbe Kløvedahl Reich

Lad det allerførst være fastslået, at demokratigruppens forslag til et nyt europæisk samarbejde i sit udgangspunkt bygger på en vision, som intet demokratisk sindet menneske kan finde andet end sympatisk. Lad mig dernæst opregne de af gruppens præmisser, som jeg anser for fuldt gyldige, og som diskussionen derfor ikke handler om.

Det er så sandt, som det står skrevet, at „folkenes og borgernes forankring i et reelt fungerende nationalt demokrati er forudsætningen for et demokratisk samarbejde mellem landene indbyrdes på europæisk plan“.

Det er ligeledes uomtvisteligt, at der er „behov for et alternativ, der fundamentalt er et brud med EU som superstatsopbygning, uden dog at være et forsvar for national selvtilstrækkelighed (nationalisme og isolationisme)“.

Først derefter skilles vandene, idet jeg har meldt mig som tilhænger af det, gruppen kalder „en i realiteten skindemokratisk union“. Med det menes en føderal struktur, dvs. en forbundsstat med demokratisk ansvarlig lovgivningsmagt både på enkeltstatsplanet og (i begrænset omfang) på det føderale plan.

Det, vi er uenige om, er altså ikke, at EUs nuværende, udemokratiske opbygning skal undsiges og bekæmpes i folkestyrets navn. Så vidt jeg kan se, beror uenigheden dybest set på en forskellig opfattelse af, hvor langt man i denne sag i sin utopiske og kritiske tænkning bør og kan fjerne sig fra nutidens realpolitiske virkelighed.

Jeg mener, at gruppen har fjernet sig for langt. Så langt at den selv skaber uoverstigelige hindringer for, at dens vision kan realiseres - også selv om man forestiller sig, at EU i sin nuværende form forsvandt som dug for solen, så vi kunne begynde helt forfra. Det vil jeg i det følgende forsøge at eftervise.

Den centrale nydannelse i gruppens forslag er det europæiske Forum. Det skal vælges med ligelig repræsentation fra alle deltagende lande ved så åbne og frie valg som muligt. Det vil bl.a. sige, at det ikke kun er de politiske partier, der stiller op, men også andre grupperinger og enkeltpersoner.

Der stilles kun to betingelser. Den ene er meget enkel: Dobbelmandat er forbudt. Den anden er til gengæld meget kryptisk: „Alle skal naturligvis præsentere et valggrundlag“. (Det får mig til at tænke på gamle dage i Folkebevægelsen, da vores eneste bonde, Niels Pedersen sagde: „A tøws te I sku stemme på mæ, fordi a æ så smuk !“. Han blev naturligvis valgt).

Gruppen er selv opmærksom på, at alle sådanne betingelser modsiger det vigtigste princip bag Forum, at „samarbejdsformen mellem Forums medlemmer og de nationale instanser fastlægges nationalt“. Hvis det skal tages bogstaveligt, kan Forum naturligvis ikke gå i detaljer med, hvordan en nation vælger sine repræsentanter til det. Det ville i det mindste kræve en overnational valglov, og så er vi jo (igen) ved begyndelsen til enden for den nationale suverænitet. Men lad os sætte, at den slags tekniske gåder er til at løse, og at vi har valgt et europæisk Forum efter de retningslinier, gruppen forestiller sig.

I dette Forum skal samtlige internationale aftaler debatteres åbent, før de indgås (af de nationale regeringer). Forum kan derudover selv „udvikle ideer til aftaleområder“ (dog ikke når det drejer sig om udenrigs- og sikkerhedspolitik, forsvar og militær). Forum skal være stedet for de overordnede debatter, „mens egentlige aftaler skabes andetsteds“.

Hvordan ville sådan en størrelse fungere i praksis, hvis den blev indført i den verden(sdel), vi kender ?

Der ville, så vidt jeg kan se, meget hurtigt udvikle sig et skisma mellem Forum og de nationale regeringer, først og fremmest når det gjaldt regeringernes behov for at samarbejde på en „hensigtsmæssig“ måde. Uendelige debatter i et Forum af folk, der ikke havde ansvar for andet end at debattere, ville i løbet af kort tid nødvendiggøre andre aftalekanaler af en mere klassisk-diplomatisk og lukket art. Ministerrådet ville kort sagt genopstå, men nu i en mindre tydelig institutionel rolle - og derfor endnu mere hemmelighedsfuld og ude af offentlighedens søgelys.

I magtkampen mellem de to instanser er der ingen tvivl om, hvem der vil vinde. Det er regeringerne, der har statsapparaterne i ryggen. Forum har kun et meget bredspektret og derfor fået folkeligt mandat. Forum vil være tvunget til enten at rette sig ind efter regeringernes ønsker, eller efterhånden at blive reduceret til en amputeret slægtning til f.eks. FNs generalforsamling og Nordisk Råds plenarforsamling. Amputeret, fordi det slet ingen koblinger har til de reelle magtinstanser, og fordi det har endnu mindre besluttende myndighed end FNs generalforsamling.

Sandsynligvis vil Forum komme til at ligne EU-parlamentet fra dengang, da det ikke havde nogen beføjelser af betydning. Det var en diskussionsklub, overdådigt befolket med idealister, kværlanter og veltjente politikere på retræte (det er det velnok stadig, men det har været endnu værre). Der vil imidlertid være den afgørende forskel på Forum og parlamentet, at Forum overhovedet ikke hænger sammen med den reelle magtstruktur i Europa. Dets debatter vil foregå i den blå luft, ganske afsondret fra de politiske og økonomiske beslutningscentre, og dets anseelse vil blive derefter.

Det er helt bevidst, at jeg maler fanden på væggen. Jeg ved godt, at gruppen forestiller sig en anden og lysere fremtid: Ved sin blotte eksistens vil Forum efterhånden bane vejen for en ny slags fællesbevidsthed, der uden at belyve de nationale kulturer vil umuliggøre gammeldags magtpolitik på det fælles, europæiske plan. Det er en køn drøm. Men en drøm er det ikke desto mindre.

Det perfekte folkestyre er i sig selv en idealstørrelse, der aldrig vil blive realiseret. Det samfund, hvor alle har lige meget at skulle have sagt, når de fælles afgørelser skal træffes, er ikke til at forestille sig i overskuelig fremtid.

Det repræsentative demokrati, sådan som vi praktiserer det i dagens Danmark, er en tilnærmelse til dette ideal. Når vi danskere eller nordboer er i vores mest selvtilfredse hjørne, mener vi - ikke uden grund - at vi har tilnærmet os lidt mere, end andre har. Når vi er i et andet humør, er vi ikke et øjeblik i tvivl om, at der også hos os er store fejl og mangler i folkestyret. Begge indsigter er vigtige at fastholde.

I den aktuelle situation bør de, efter min mening, diktere os at stille absolutte minimumskrav og ikke absolutte idealkrav til

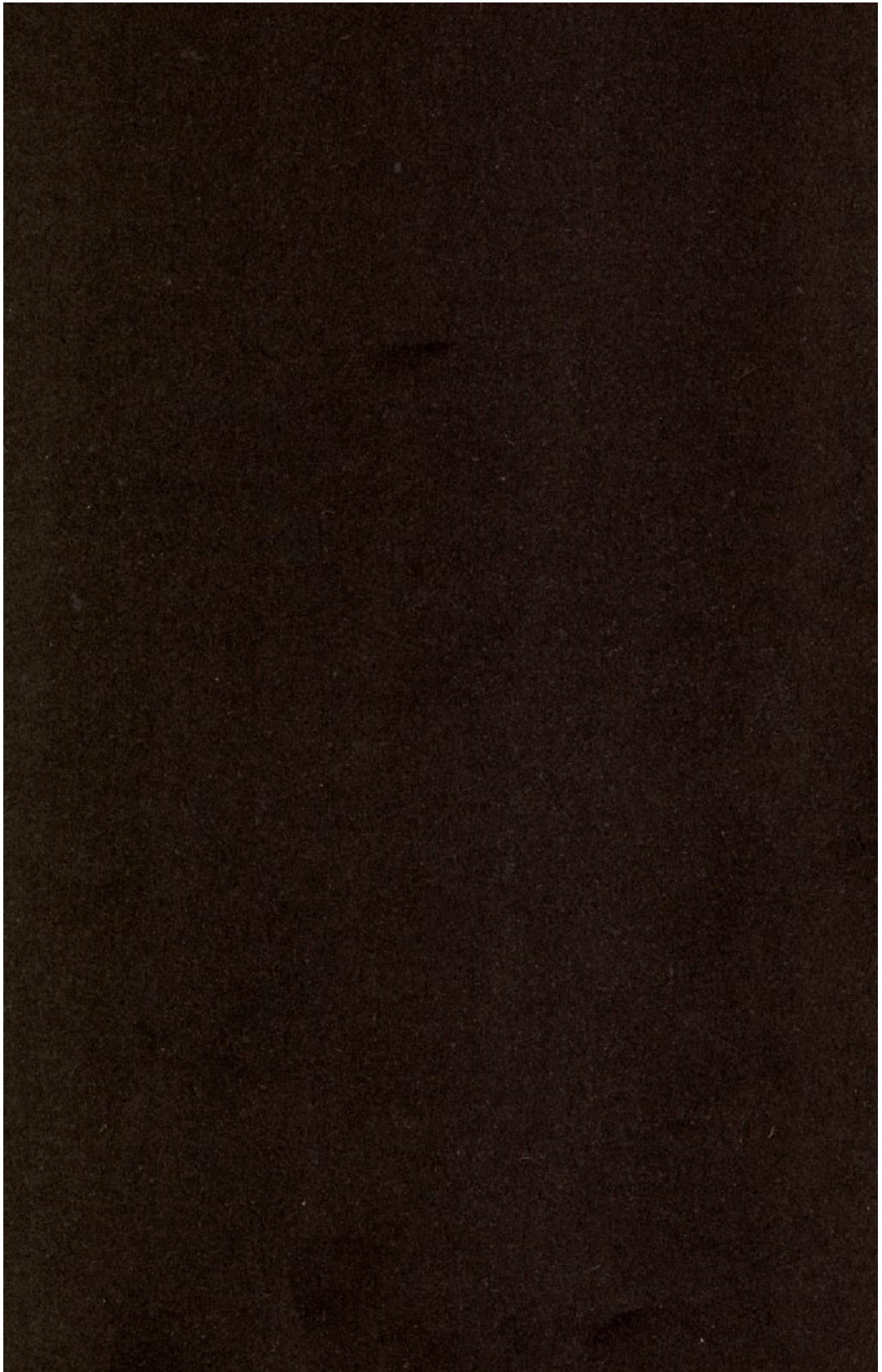
den europæiske integration. Problemet med EU er ikke, om det er „skindemokratisk“ eller ej. Problemet er, at det overhovedet ikke er demokratisk, og at der ikke er noget, der tyder på, at det bliver det. Hverken efter denne eller næste eller næste regeringskonference.

En demokratisk lov er en lov, der er efter en åben og offentlig debat bliver vedtaget i en forsamling, der bagefter ved frie valg står politisk til ansvar for, hvad den har vedtaget. Regeringernes europæiske samarbejde har på det punkt fået dem til at gå på det ene fatale kompromis efter det andet. For med de færrest mulige omkostninger - og med mindst mulig indblanding fra de eksisterende, nationale parlamenter - at skabe en europæisk superstat med en lovgivningsmagt, der ikke er hæmmet af demokratiske procedurer. Derfor udhules de europæiske demokratier for tiden dag for dag.

Når sagen stiller sig sådan er det efter min mening ikke tiden at bruge energierne på en utopi, der forudsætter en fundamentalt anden politisk situation på vores kontinent. Det er ret beset det samme som at vaske sine hænder og blande sig udenom. Det er utopisk surrealisme.

Den utopiske realisme dikterer stadig mig at kræve ganske almindelige demokratiske beslutningsprocesser i EU. Af en velkendt art, der trods sine fejl og mangler ville tvinge de nuværende magtinstanser ind på andre arbejdsgange. Det ville effektivt bremse den udemokratiske superstats-opbygning (fordi et massivt, europæisk vælgerflertal i dag er imod den), og det ville samtidig sikre, at almindelige vælgere fik en vis indflydelse på Europas fællesanliggender og grænseoverskridende problemer.

Gruppens europæiske Forum ville være hægtet af det realpolitiske tog, længe inden det havde nået nogen af disse mål. Hvis det ellers nogensinde kunne kobles på det tog. Det håb er for spinkelt.



For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk